Fragment-genealogie Smeets (1)

In Limburg komt de familienaam SMEETS in vrijwel elke plaats voor. Als men in de telefoongids kijkt blijken de “Smeetsen” van noord tot zuid talrijk te zijn vertegenwoordigd. De naam Smeets is na Janssen de meest voorkomende familienaam in Limburg. Een en ander is gebleken uit de Volkstelling van 31 mei 1947, waarvan de officiële cijfers pas in 1988 zijn gepubliceerd. Het aantal naamdragers Smeets bedroeg toen 6.169 (Janssen 12.658), op een bevolking van 684.105 personen. Dat wil dus zeggen dat circa 0.9 % of te wel bijna 1 op de 100 inwoners Smeets heette. Smeets is derhalve een uitgesproken Limburgse familienaam. Het merendeel is woonachtig in Zuid-Limburg.
Volgens het Nederlands Repertorium van Familienamen, deel XIV, Limburg. A’dam-Zutphen.
1988 kwamen in 104 van de in totaal 111 gemeenten die de provincie Limburg in 1947 nog telde naamdragers Smeets voor. Behalve in Baexem, Broekhuizen, Cadier & Keer, Jabeek, Ottersum, Slenaken en Tegelen.
In de navolgende plaatsen werden 100 of meer naamdragers aangetroffen:
Zuid-Limburg: Maastricht (482), Beek (131), Brunssum (151), Elsloo (130), Geleen (139), Grevenbicht (117), Heerlen (257), Kerkrade (179), Meerssen (254), Nieuwenhagen (134), Sittard (112), Stein(252),Ubach/Worms (113), Valkenburg-Houthem (144), Voerendaal (107).
Midden-Limburg: Echt (270), Posterholt (136), Roermond (256), Roermond (136).
Noord-Limburg: Venlo (134), Weert (267).
Het verspreidingsgebied houdt echter niet aan de provincie- of landsgrenzen op: in Brabant werden nog 347 naamdragers geregistreerd en in Gelderland 111. Ook in Belgisch Limburg is "Smeets" een gekende naam en ook in het aangrenzende Rijnland, o.a. in de regio Aken is de familienaam niet vreemd. De ene Smeets is echter de andere niet, waarmee ik wil zeggen dat dezelfde naam niet hoeft te betekenen dat men ook verwant is aan elkaar. Genealogisch onderzoek zal moeten uitwijzen tot welk geslacht of welke stam Smeets men behoort.
De smid was in vroeger tijden een van de belangrijkste ambachtslieden, die zijn stiel in praktisch elk dorp of gehucht uitoefende. Het is daarom niet zó verwonderlijk dat velen hun achternaam of familienaam aan hem te danken hebben, want de naam Smeets betekent "zoon van d'r smeet" en "smeet" is een dialectwoord voor smid. De familienaam is dus van een beroep afgeleid. Er is ook nog een oud Limburgs spreekwoord dat luidt: "Doe bis nog neet langs Smeets bakkes", hetgeen zoveel wilt zeggen als: daar ben je nog niet vanaf,

daar zul je nog van horen. Vaak wordt het ook gezegd tegen iemand die wat al te voorbarig is.
In Sittard en omgeving worden de spellingsvormen Schmeitz, Schmeits, Smeits en Smeitz aangetroffen. In Noord-Limburg is de variant Smets, Smedts, Schmets, Schmetz sterk ingeburgerd.
De Vlaming heet de Sme(d)t of Desme(d)t, de Duitser Schmidt of Schmitz en boven de grote rivieren heet men Smit of Smits.

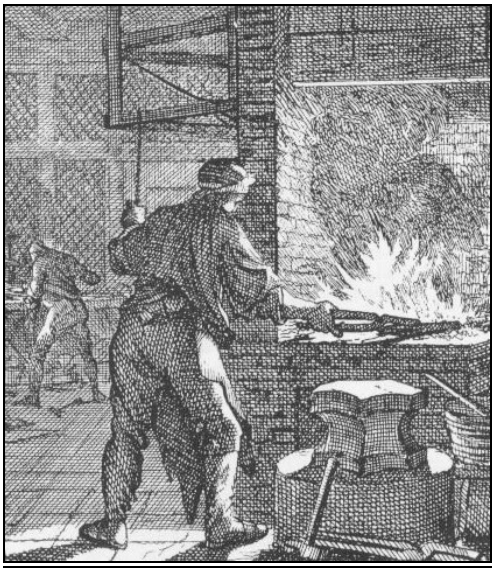

Een onderzoek naar de voorouders van een nu levende Smeetstelg is niet altijd even gemakkelijk, omdat het risico groot is een vals spoor te volgen. Daarentegen kan zo'n onderzoek ook vol verrassingen zitten en tot niet verwachte ontdekkingen leiden.
Zo toonde het genealogisch onderzoek naar de hierna volgende Smeetsstam verwantschap aan met de dichter, schrijver, natuuronderzoeker en staatsman Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) en met César A. Franck (1822-1890), organist en componist van Belgische afkomst, later genaturaliseerd tot Fransman. Ook Widdershoven, de lijfarts van keizerin Elisabeth, Eugenie, Amalia van Oostenrijk, bijgenaamd Sissi (1837-1891), kan tot de verwantschap worden gerekend.

De gegevens van de eerste zeven generaties in het hierna volgend overzicht zijn voor een groot deel ontleend aan de Akense historicus Eberhard Quaedflieg. Deze publiceerde o.a. de volgende geschriften:
a. Wilhelm Smets, Des Dichters Leben aus seinen Liedern und unbekennten Familiepapieren; verschenen in “Alt-Aachen”, 14-15, Beilage zu “Politisches Tageblatt”, 11 November und 7 Dezember 1938.
b. Ein Memoriënbuch der Familie Smets, in “Mitteilugen der West-deutschen Gesellschaft für
Familiënkunde”, jrg. 1941 - 1944.
c. Sophie Schröder und Goethe, uitgegeven door E.Quaedflieg in eigen beheer.(Kardinalstrasse 1, Aachen).
Aan laatstgenoemde studie “Sophie Schröder und Goethe” heeft de auteur een voorouderreeks van de dichter-kanunnik Wilhelm Smets uit Aken toegevoegd. Deze bevat onschatbare genealogische gegevens, ontleend aan inmiddels verdwenen archiefbronnen. Het “Memoriën-buch der Familie Smets” bevatte eveneens een grote hoeveelheid informatie. Dit boekwerkje bestond oorspronkelijk uit 56 bladzijden, maar 16 bladzijden werden er zorgvuldig uitgesneden en zijn onvindbaar. Hierdoor ging ongetwijfeld menig interessant gegeven voor het nageslacht verloren.

De authenticiteit van navolgend beknopt genealogisch overzicht berust op historische gronden vanaf de voorouders van de Limburgse en Duitse tak (generatie VII), aangezien van hun bestaan onweerlegbare sporen in de schaars bewaard gebleven archiefbronnen werden gevonden. Voor de generaties I tot en met VI was ondergetekende aangewezen op de geschriften van de heer E.Quaedflieg.

Voorts is er geen enkel materieel bewijs dat Leonardus Schmidt, de stamvader van de Limburgse tak, een zoon was van Wilhelm Smets (generatie VI), maar dit mag met grote waarschijnlijkheid en zelfs morele zekerheid wel worden aangenomen.
De bakermat van het geslacht Smeets, ligt ongetwijfeld in de streek rond Eupen, Walhorn, Eynatten, Lontzen en Montzen. Van daaruit hebben “onze” Smeetsen zich in alle windrichtingen verspreid tot in de verste uithoeken van de aarde.

In het overzicht is gebruik gemaakt van twee cijfertypen. De generaties zijn aangegeven met een Romeins cijfer en de volgorde van de personen in een bepaalde generatie is aangegeven met een Arabisch cijfer.

GENEALOGISCH OVERZICHT

I. JACOB SMIT.

De oudst gekende stamvader is Jacob Smit, genoemd WILT (1), geboren ca. 1440 en overleden vóór 1527. Hij woonde van 1483 tot 1507 in Raeren-Neudorf. Waar, wanneer en met wie hij was gehuwd is onbekend. Ook zijn er geen gegevens over zijn kinderen, met uitzondering van één zoon JOHANN. Deze volgt onder II.

II. JOHANN SMIT, genoemd WILT (2).

Hij was van 1500 tot 1535 schepen van de hoofdbank Walhorn en gehuwd (vóór 1531) met ANNA SCHUIL uit Walhorn. Johann overleed te Eynatten vóór 1579. Van hun kinderen is slechts zoon WINAND bekend. Deze volgt onder III.

III. WINAND WILT (3)
Hij werd geboren te Eynatten ca. 1525 en overleed aldaar vóór 1579. Hij huwde ca. 1550 met de weduwe HICKEL (is HELENA) CADIJN.

In het tijdschrift voor familiegeschiedenis "Vlaamse Stam" stelt L.Deckers dat onder III een N.N. SMIT, geboren ca. 1520 en gehuwd ca. 1545, dient te worden vermeld. Indien dhr. Deckers gelijk heeft, is WINAND WILT een broer van deze SMIT. De mogelijkheid op een dwaalspoor te zitten bestaat ook. Indien echter van "III SMIT" wordt uitgegaan, kan men aan de hand van vaststaande gegevens de genealogie SMEETS verder uitbouwen.

IV. EDMUND SMETS (4)

Hij werd waarschijnlijk ca. 1550 te Lontzen geboren. Hij overleed aldaar op 4 maart 1625. Hij was schepen van de hoofdbank Montzen en van de bank Lontzen. Hij huwde (vóór 1570) met N. VON GULPEN. Zij overleed vermoedelijk te Lontzen op 6 januari 1607. Eén zoon bekend: JOHANN. Zie onder V.

V. JOHANN SMETS (5)

Geboren ca.1560. Hij huwde met MARIE N. Van hun kinderen is alleen zoon WILHELM bekend. Deze volgt onder VI.

VI. WILHELM (WILLEM) SMETS (6)

Gedoopt te Eynatten op 22 maart 1605 en hij overleed aldaar op 22 maart 1692. Hij huwde 18 april 1643 te Kelmis (Altenberg) met GERTRUDIS RAERMECKERS, geboren te Moresnet in 1607, dochter van JOHANN RAERMECKER en ELISABETH VAN GENDT. GERTRUDIS overleed te Eynatten 14 maart 1692. WILHELM staat in de akten vermeld als 'landeigenaar'.

Uit hun huwelijk werden vijf kinderen geboren:

a. ELISABETH, gedoopt 20 februari 1644 en overleden 10 december 1735.

b. LEONARDUS, geboren ca. 1645. Zie Limburgse tak. Volgt VII.

c. IRMKEN, gedoopt 18 juni 1646. Zij huwde met CLAES MOMMER en overleed te Baullen 17 november 1726 en werd aldaar begraven.

d. JOHAN, SIGISMOND, gedoopt 30 december 1649 en overleden 22 januari 1729.

e. IDA. Zij huwde vermoedelijk met JAN HEUPT, burgemeester van Lontzen.

(1) Eberhart Quaedflieg: Sophie Schröder und Goethe, Ahnenliste des Dichters Kanonikus Wilhelm Smets, nr. 1088.

(2) Idem, nrs. 544 en 545. (3) Idem, nrs. 272 en 273.

(4) Idem, nrs. 128 en 129. (5) Idem, nrs. 64 en 65.

(6) Idem, nrs. 32 en 33.

DE LIMBURGSE TAK

VII. LEONARDUS SMETS (SMEDTS, SCHMIDTS, SCHMIDT)

vermoedelijk geboren te Eynatten ca. 1645 [de parochie-registers van Lontzen beginnen in 1664]. Hij overleed te Lontzen 01 april 1714. Hij was schepen te Lontzen in het Land van Overmaas en gehuwd met CATHARINA RIGALS. Zij overleed te Lontzen 13 juli 1690 en de pastoor noteerde bij de inschrijving in het overlijdensregister dat zij een rechtschapen en vrome vrouw was ….en zijn nicht.

Het echtpaar had zes kinderen, allen te Lontzen geboren:

a. JOANNA (SMETS), gedoopt 25 juli 1669. De doopgetuigen waren PETRUS DE BOUILLON, pastoor en IDA SMETS, gehuwd met JAN HEUPT.

b. NICOLAUS (SCHMIDT), geboren 14 mei 1671 en drie dagen later gedoopt. Doopheffers waren E.H.JOANNES RIGALS, pastoor van de St.Petrusparochie, namens LAURENS KOECKELMANS uit Hergenrath en IDA HENCKELMANS. Volgt onder VIII.

c. MARIA (SCHMIDTS), geboren 20 april 1673 en drie dagen later gedoopt met als peter JOHANNES HEUPT en als meter CATHARINA KRIJSCHER.
d. GERARDUS (SCHMIDTS), geboren 27 december 1675 en drie dagen later gedoopt met als doopheffers JACOBUS KERFF, namens THEODOOR GOIR en JOHAN-NA PRIEM.
e. LEONARDUS (SCHMIDTS), geboren 09 december 1677 en drie dagen later gedoopt met als peter de 'Edele Heer' JOHANNES HUPS, burgemeester van Lontzen, namens E.H. LEONARDUS RIGALS, pastoor van Sint-Jacob te Aken en ELISABETH SCHMIDTS.
f. JOANNES (SCHMIDT), geboren 09 april 1683 en drie dagen later gedoopt. Peter was JOHANNES HEUPT JUNIOR en meter MARGARETHA MUTZENICH VAN DER LINDEN.

VIII. NICOLAUS SCHMETS (SMETS, SCHMIDT, SMEETS)

geboren te Lontzen 14 mei 1671. Hij huwde 07 juni 1702 te Schin op Geul t.o.v. pastoor JAN STEVENS met CATHARINA SCHOUTETEN (ook vermeld als SCHOLTISSE).

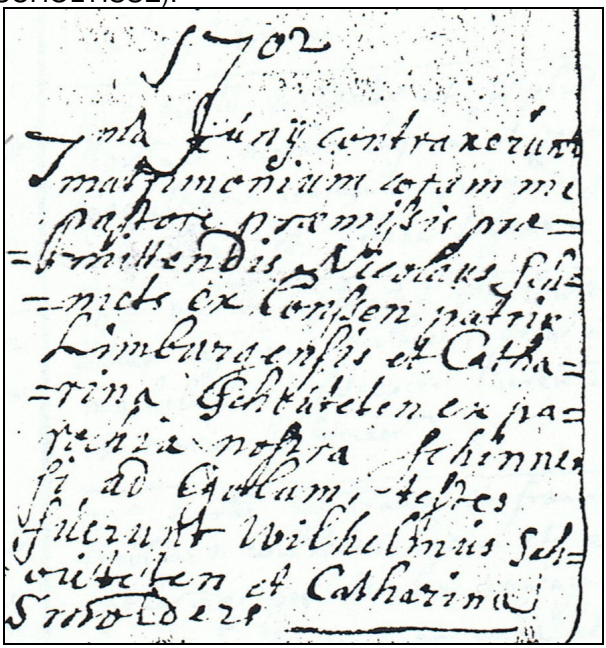
1702
7ma Junij contraxerunt
matrimonium coram me
pastore praemissis prae=
=mittendis Nicolaus Sch=
=mets ex Conssen patriae
Limburgensis et Catha=
=rina Schouteten ex pa=
rochia nostra Schinnen
si ad Egolum, testes
fuerunt Wilhelmus Sch=
outeten et Catharina
Smolders

CATHARINA zou overleden zijn 02 mei 1756. NICOLAUS SMEETS overleed te Schin op Geul 29 april 1726. Bij de inschrijving in het begraafboek werd vermeld dat hij gehuwd was.
Het echtpaar had, voor zover bekend, zeven kinderen, die allen te Strucht werden geboren en te Schin op Geul gedoopt. Alleen de doopdata zijn bekend.

a. MARIA, ANNA SMEETS [IX-1] gedoopt 17 augustus 1702 met als doopgetuigen JOANNES SCHREURS en MARIA, ANNA DE GROOTE, Edele Vrouwe van Strucht.
b. JOHANNA, CATHARINA SMEETS [IX-2] gedoopt 13 maart 1704 met als doopgetuigen JOANNES SMOLDERS en JOANNA SCHOUTETEN.
c. WILHELMUS, ERNESTUS SMEETS, ook genoemd GUILIELMUS SMETS, [IX-3] gedoopt 12 maart 1706. Doopgetuigen waren WILHELMUS SCHOLTISSEN en CATHARINA SMOLDERS.
d. CHRISTINA SMETS [IX-4] gedoopt 23 mei 1708. Doopgetuigen: WILHELMUS SCHOUTETEN namens PAULUS BECKERS en ANNA, CORNELIA KNUBBEN.
e. PETRUS SMIETS [IX-5] gedoopt 01 maart 1710. Doopgetuigen: THOMAS MEIJS en CATHARINA HORINCKS.
f. MARIA, CATHARINA SMIETS [IX-6] gedoopt 05 mei 1713. Doopgetuigen: JOANNES, WILHELMUS GELISSEN en MARIA, CATHARINA SCHOUTETEN.
g. ELISABETH SMEETS [IX-7] gedoopt 22 november 1714. Doopgetuigen: MATHIAS SMEETS en IDA MEIJS namens MARIA HANNOT.

(wordt vervolgd)

G.J.M. van Hoof.
gjmvhoof@caiway.nl